

ការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រជាជនចំណូលស្រុក និងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ខេត្តជាប់ព្រំដែនក្រោយជម្លោះ

សង្ខេបគោលនយោបាយនេះ ជាខ្លឹមសារសំយោគពីសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់ថ្នាក់ជាតិស្តីពី ការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រជាជនចំណូលស្រុក និងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ខេត្តជាប់ព្រំដែនក្រោយជម្លោះ ដែលបានសហការរៀបចំដោយវិទ្យាស្ថាន CDRI និង ERIA នៅថ្ងៃទី១០-១១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៦ នៅរាជធានីភ្នំពេញ។ សិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់នេះ មានការអញ្ជើញចូលរួមពីសំណាក់មន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលជាន់ខ្ពស់ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍តំណាងវិស័យឯកជន ស្ថាប័នស្រាវជ្រាវ និងភាគីពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ដើម្បីពិភាក្សាអំពីការឆ្លើយតបខាងគោលនយោបាយក្លាយ និងរយៈពេលមធ្យម សម្រាប់ប្រជាជនចំណូលស្រុកក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំ និងដើម្បីរៀបចំទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការធ្វើបរិវត្តកម្មសេដ្ឋកិច្ចខេត្តជាប់ព្រំដែន។

របៀបយោងអត្ថបទនេះ៖
CDRI and ERIA. 2026. *Economic Reintegration of Returnees and Border-Province Development Strategies in the Post-Conflict Period*. Policy Brief 2026, No. 02 Special Issue. Phnom Penh: CDRI.

ISSN 3134-6286 (Print)
ISSN 3134-6294 (Online)
DOI: <https://doi.org/10.64202/pb.01.2026.02>

សារសំខាន់ៗ

- **ការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រជាជនចំណូលស្រុក ត្រូវបន្តធ្វើឱ្យលើសពីចំនួនការងារ ដើម្បីឆ្ពោះទៅរកផលិតភាព និងការមានប្រាក់ចំណូលឡើងវិញ៖** គម្រោងផ្តួចផ្តងការងារទ្រង់ទ្រាយធំ បានស្របយកប្រជាជនចំណូលស្រុកជាច្រើន ប៉ុន្តែការមានការងារធ្វើតែមួយមុខ មិនអាចធានាដល់ការធ្វើសមាហរណកម្មឡើងវិញឱ្យមានស្ថិរភាពយូរអង្វែងទេ។ ដាក់ស្តែង ប្រាក់ចំណូលរបស់ពួកគាត់បានធ្លាក់ចុះ ភាពងាយរងគ្រោះនៅតែខ្ពស់ ហើយភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នារវាងការងារ និងជំនាញនៅតែបន្តកើតមាន។ ដូច្នេះ ការរៀបចំគោលនយោបាយឆ្លើយតប ត្រូវផ្តោតសំខាន់លើគុណភាពការងារ ការធ្វើវិស័យកម្មផលិតភាព ការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រការងារ និងស្ថិរភាពប្រាក់ចំណូល។
- **ខេត្តនៅជាប់ព្រំដែន បង្ហាញពីកាលានុវត្តភាពជាយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច៖** ការធ្វើចំណូលស្រុកវិញ បង្ហាញពីអត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចតាមភូមិសាស្ត្រ ប៉ុន្តែក៏បង្កើតជាកាលានុវត្តភាពដើម្បីប្រែក្លាយតំបន់ព្រំដែន ឱ្យទៅជាច្រករបៀងសេដ្ឋកិច្ចមានផលិតភាព។ ការវិនិយោគលើការកែច្នៃកសិ-ឧស្សាហកម្ម ការធ្វើវិស័យកម្មសហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម (SMEs) ការកែទម្រង់តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស (SEZs) ភស្តុភារកម្ម និងការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ អាចជំរុញដល់ការធ្វើសមាហរណកម្ម និងការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ចមានរយៈពេលវែង។
- **ពង្រឹងប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ច និងភាពធន់របស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីធានាដល់លទ្ធផលនៃការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញយូរអង្វែង៖** បំណុលខ្ពស់ ការគ្របដណ្តប់នៃកិច្ចគាំពារសង្គមខ្សោយ ទិន្នន័យដែលបែកខ្ញែក និងបញ្ហាប្រសិទ្ធភាពនៃការសម្របសម្រួល ទាំងនេះធ្វើឱ្យមានកំហិតដល់ចីរភាព។ ការធ្វើសមាហរណកម្ម ប្រព័ន្ធដីធានាចម្រុះ ការសម្របសម្រួលស្ថាប័នប្រសើរជាងមុន ការគាំទ្រដល់សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម និងការពង្រីកក្របខណ្ឌហិរញ្ញវត្ថុ និងកិច្ចគាំពារ

បរិបទយុទ្ធសាស្ត្រ និងសារធាន

ប្រទេសកម្ពុជាពុំពង្រឹងកាត់ការកែសម្រួលទីផ្សារការងារដ៏សំខាន់បំផុតមួយ នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ចទំនើបរបស់ខ្លួន។ បន្ទាប់ពីការរំខានតាមព្រំដែននៅឆ្នាំ២០២៥ កម្មករចំណូលស្រុកកម្ពុជាចំនួនជាង ៩១ម៉ឺននាក់ បានត្រលប់មកស្រុកវិញក្នុងរយៈពេលខ្លី ដែលស្មើនឹងប្រហែល ១០% នៃកម្លាំងពលកម្មជាតិ។ ការប្រែប្រួលក្លាយៗនៃចលនាកម្លាំងពលកម្មឆ្លងដែននេះ បានរំខានដល់លំហូរប្រាក់បញ្ជូនត្រលប់មកផ្ទះវិញចីរភាពប្រាក់ចំណូលគ្រួសារ និងទីផ្សារការងារក្នុងស្រុក ជាពិសេសនៅតាមខេត្តជាប់ព្រំដែន។

ការឆ្លើយតបដំណាក់កាលដំបូង គឺមានទំហំធំធេងណាស់។ យោងតាមអាជ្ញាធររដ្ឋាភិបាលបានឱ្យដឹងថា កម្មករចំណូលស្រុកមកវិញជាង ៦០ម៉ឺននាក់ ទទួលបានការងារ តាមរយៈគម្រោងផ្តួចផ្តងការងារទ្រង់ទ្រាយធំ ការទទួលឱ្យធ្វើការងារនៅក្នុងរោងចក្រ ថ្នាលការងារ និងការពង្រីកកម្មវិធីអប់រំបច្ចេកទេស និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ (TVET)។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទាំងនេះ បង្ហាញពីវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មកម្លាំងពលកម្មទៅក្នុងទីផ្សារការងារ និងបង្ហាញពីការក្លែងប្លែងស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធនានា ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងការប៉ះទង្គិចទីផ្សារការងារដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក។ ទោះជាយ៉ាងណា មានកម្មករចំណូលស្រុកមួយភាគទៀត នៅតែមិនទាន់មានការងារធ្វើនៅឡើយ ឬស្ថិតក្នុងភាពងាយរងហានិភ័យខាងសេដ្ឋកិច្ច ហើយការងារភាគច្រើនដែលទទួលបាន គឺជាការងារមានលក្ខណៈបណ្តោះអាសន្ន មិនផ្តួចផ្តងការ ឬមិនសមស្របនឹងជំនាញ និងបទពិសោធន៍ពីមុនរបស់ពួកគាត់។ ស្ថានភាពនេះបង្កជាការព្រួយបារម្ភអំពីគុណភាពការងារ ការកើនឡើងផលិតភាព និងចីរភាពលទ្ធផលក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចក្នុងរយៈពេលវែង។

លទ្ធផលពីអង្កេតរបស់ CDRI ស្តីពី «ការធ្វើសមាហរណកម្ម កម្លាំងពលកម្មកម្ពុជាដែលត្រូវបំបែកប្រទេសវិញ៖ ការរាយការណ៍ផល ប៉ះពាល់ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងមាតិកាយុទ្ធសាស្ត្រ ឆ្ពោះទៅរកកំណើនប្រកប ដោយបរិយាបន្ន» បានបង្ហាញថា ការស្រូបយកកម្លាំងពលកម្ម នៅ មិនទាន់បានបំប្លែងទៅជាការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយ ចីរភាពនោះទេ។ ប្រជាជនចំណូលស្រុកវិញមួយភាគទៀត បានផ្លាស់ ប្តូរទៅធ្វើការងារមានផលិតភាពទាប ឬការងារក្រៅប្រព័ន្ធ ដែលទទួល បានប្រាក់ចំណូលមិនប្រសើរដូចមុន និងមិនមានស្ថិរភាពប្រាក់ចំណូល សម្រាប់រយៈពេលវែង។ ឧបសគ្គចម្បងចំពោះជោគជ័យនៃការធ្វើ សមាហរណកម្មពលករ គឺជាបញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច។ ការទទួលបានការងារ ដែលមានស្ថិរភាព និងមានប្រាក់ឈ្នួលសមរម្យ គឺនៅតែជាបញ្ហាប្រឈម ចម្បង។ ប្រាក់ចំណូលមធ្យមប្រចាំខែរបស់ពលករបានធ្លាក់ចុះយ៉ាងខ្លាំង បន្ទាប់ពីពួកគេត្រលប់មកស្រុកវិញ គឺពីចំនួន ៤៣១ដុល្លារជាមធ្យម នៅប្រទេសថៃ មកត្រឹមចំនួន ២៦៩ដុល្លារ នៅប្រទេសកម្ពុជា។ តាម លទ្ធផលសិក្សាកម្មករចំណូលស្រុកមានការងារធ្វើតែ ៤៣% ទទួល បានប្រាក់ចំណូលចំនួន ២១០ដុល្លារ ឬច្រើនជាងនេះក្នុងមួយខែ។ ភាព ងាយរងហានិភ័យខាងហិរញ្ញវត្ថុ បានរីករាលដាលខ្លាំង ជាក់ស្តែង គ្រួសារពលករដែលបានធ្វើអង្កេត ប្រហែល ៧០% ពុំទាន់សងបំណុល រួច ហើយអ្នកជាប់បំណុល ៨៣% បានរាយការណ៍ថា មានការពិបាក ក្នុងការសងប្រាក់តាមកាលកំណត់។ លើសពីនេះ មានគ្រួសារ ៧៨% ទៀតបានរាយការណ៍ថា ពុំមានប្រាក់សន្សំទុកទេ។ លទ្ធផលអង្កេតនេះ បង្ហាញថា ថ្វីត្បិតពលករមានការងារធ្វើច្រើនឡើងក៏ដោយ ក៏សន្តិសុខ ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ប្រាក់ចំណូលគ្រប់គ្រាន់ និងភាពធន់ខាងហិរញ្ញវត្ថុ គឺជា ចន្លោះប្រហោងផ្នែកគោលនយោបាយដ៏សំខាន់។ ពីនេះទៅមុខ ការធ្វើ គោលនយោបាយ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ លើសពីចំនួនការងារសម្រាប់ ពលករ ដោយផ្តោតលើគុណភាពការងារ ស្ថិរភាពប្រាក់ចំណូល ការផ្តួ រផ្តងជំនាញឱ្យត្រូវតាមតម្រូវការទីផ្សារ និងការធ្វើបរិវត្តកម្មរចនាសម្ព័ន្ធ សេដ្ឋកិច្ច។ វិធានការទាំងនេះ មានសារៈសំខាន់ក្នុងការធានាថា ការធ្វើស មាហរណកម្មឡើងវិញ នឹងរួមចំណែកប្រកបដោយអត្ថន័យ ដល់កំណើន សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយបរិយាបន្ន មានភាពធន់ ដែលជំរុញដោយកម្លាំង ពលកម្មដែលមានផលិតភាពខ្ពស់។

អង្គសិក្ខាសាលាពិគ្រោះយោបល់បានបញ្ជាក់ថា ស្ថានភាពនេះមិន មែនត្រឹមជាការប៉ះទង្គិចផ្នែកទីផ្សារការងារប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែជាចំណុច របត់ខាងរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចផងដែរ។ កំរិតកំណើនរបស់កម្ពុជាកន្លង មក គឺពីខ្លាំងលើឱកាសការងារឆ្លងដែន វិស័យកម្មនុសាសសម្រាប់ នាំចេញទៅក្រៅប្រទេស និងឧស្សាហូបនីយកម្មដែលមានការប្រមូលផ្តុំ នៅទីតាំងភូមិសាស្ត្រ។ ការត្រលប់ចូលមកស្រុកវិញរបស់ពលករភ្លាមៗ នេះ បានស្តែងឱ្យឃើញពីឧបសគ្គខាងរចនាសម្ព័ន្ធនានា ដូចជា សមត្ថភាព ខាងកសិ-ឧស្សាហកម្មនៅមានកម្រិត ប្រព័ន្ធការងារតាមខេត្តខ្សែរយ ការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម មានលក្ខណៈបែកខ្ញែក និង អតុល្យភាពនៃឱកាសសេដ្ឋកិច្ចនៅតាមភូមិសាស្ត្រ។

ជាមួយគ្នានេះ រលកប្រជាជនចំណូលស្រុកដ៏ច្រើននេះ ក៏បង្កើត ជាឱកាសផងដែរ។ កម្មករចំណូលស្រុកជាច្រើននាក់ គឺស្ថិតក្នុងវ័យ ធ្វើការងារ និងមានជំនាញ បទពិសោធន៍ខាងឧស្សាហកម្ម និងស្គាល់ ប្រព័ន្ធផលិតកម្មក្នុងតំបន់។ ប្រសិនបើមានយុទ្ធសាស្ត្របញ្ចូលពួកគេទៅ ក្នុងទីផ្សារការងារបានត្រឹមត្រូវ កម្លាំងពលកម្មនេះ អាចគាំទ្រដល់ការធ្វើ ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច វិស័យកម្មផលិតភាព និងការធ្វើសមាហរណកម្មក្នុង តំបន់បានកាន់តែខ្លាំង។

មេរៀនផ្នែកគោលនយោបាយសំខាន់ៗ

១. ការស្រូបយកកម្លាំងពលកម្មកំពុងមានរដូវភាព ប៉ុន្តែគុណភាព នៃការធ្វើសមាហរណកម្មមិនស្មើគ្នា

គំនិតផ្តួចផ្តើមក្នុងការផ្តល់ការងារដល់ពលករ ដែលត្រលប់មក ប្រទេសវិញ បានផ្តល់លទ្ធផលល្អក្នុងរយៈពេលខ្លី ដោយមានការ ផ្តួរផ្តងការងារក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំ និងការពង្រីកការបណ្តុះបណ្តាល វិជ្ជាជីវៈ ដែលគាំទ្រដល់ការស្រូបយកកម្លាំងពលកម្មជាប់រហ័ស។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ភស្តុតាងពីការធ្វើអង្កេតរបស់វិទ្យាស្ថាន CDRI បានបង្ហាញលទ្ធផលនៃការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច មានកម្រិតមធ្យមប៉ុណ្ណោះ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុងសន្ទស្សន៍ សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច មានពិន្ទុសរុប ០,៦៣៨។ ខណៈពលករ មានការទទួលស្គាល់ពីសង្គមខ្លាំង ប៉ុន្តែភាពធន់ខាងហិរញ្ញវត្ថុ និងការ គាំទ្រពីស្ថាប័ននៅទន់ខ្សោយ។ ពលករចំណូលស្រុកមួយចំនួន មានការ ងារធ្វើក្នុងមុខរបរដែលមិនត្រូវនឹងជំនាញ និងបទពិសោធន៍ពីមុនរបស់ ពួកគេ ដែលនេះបង្ហាញពីការបាត់បង់ផលិតភាពដ៏មានសក្តានុពល និងការធ្លាក់ចុះក្នុងអាជីពការងារ។ ដោយឡែក ពលករជាស្ត្រី ប្រឈមមុខនឹងឧបសគ្គច្រើនជាងបុរសក្នុងការស្វែងរកការងារធ្វើ។ ដូច្នេះ ការធ្វើសមាហរណកម្មប្រកបដោយចីរភាព តម្រូវឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ស្ថាប័នខ្ពស់ វិញ្ញាបនបត្រជំនាញ និងយុទ្ធសាស្ត្រទីផ្សារការងារដែល ឆ្លើយតបនឹងយេនឌ័រ លើសពីតួលេខការងារដែលបានចុះផ្សាយ។

២. ភាពងាយរងហានិភ័យនៃគ្រួសារ មានលើសពីសូចនាករការងារ

ស្ថានភាពមានការងារធ្វើតែម្យ៉ាង មិនធានាដល់ស្ថិរភាពសេដ្ឋកិច្ច នោះទេ។ ការធ្លាក់ចុះប្រាក់ចំណូលបន្ទាប់ពីចំណូលស្រុកវិញ គឺ មានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ ដោយគ្រួសារជាច្រើនកំពុងជួបប្រទះការធ្លាក់ចុះ ប្រាក់ចំណូលយ៉ាងខ្លាំង រួមទាំងការមានបន្ទុកបំណុលដែលចេះតែ កើនឡើង។ យោងតាមលទ្ធផលអង្កេតរបស់វិទ្យាស្ថាន CDRI សន្ទស្សន៍ សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច លើការទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាល ការ គាំពារសង្គម និងសេវាគាំទ្រពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ បានពិន្ទុ ០,៣៨១ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីលទ្ធភាពទទួលបានសេវាទាំងនេះនៅមានកម្រិត ទាប។ ភស្តុតាងបំពេញបន្ថែមពីការសិក្សារយៈពេលវែងប៉ះពាល់ ខាងសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមកិច្ច នៃម៉ោងព្រំដែនកម្ពុជា-ថៃ របស់កម្មវិធី អភិវឌ្ឍន៍សហប្រជាជាតិ (UNDP) បានបង្ហាញថា គ្រួសារចំណូលស្រុក ភាគច្រើនលើសលុប ពុំទទួលបានប័ណ្ណសមធម៌ តាមរយៈកិច្ចគាំពារ សង្គម។ គ្រួសារជាច្រើនបានផ្លាស់ទៅធ្វើការងារស្វ័យនិយោជន៍ក្រៅ ប្រព័ន្ធ ឬសកម្មភាពចិញ្ចឹមជីវិតសម្រាប់តែមួយរស់ ទោះបីជាមាន ដីធ្លីតិចតួចក៏ដោយ ដែលជាមធ្យមពួកគាត់មានដីធ្លីប្រហែល ២,២ ហិកតា ហើយអ្នកមានដីធ្លីមួយភាគធំមិនសកម្មក្នុងការដាំដុះនោះទេ។ បើពុំមានភាពធន់ខាងហិរញ្ញវត្ថុរឹងមាំ និងសំណាញ់សុវត្ថិភាពទេ ការ ស្រូបយកកម្លាំងពលកម្មអាចនៅតែប្រឈមនឹងភាពផុយស្រួយ និង មិនមានចីរភាពផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចទេ។

៣. ភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នាតាមភូមិសាស្ត្រ នៅតែជាឧបសគ្គរាំង សំខាន់

ការធ្វើចំណូលស្រុកវិញ បានធ្វើឱ្យការផ្គត់ផ្គង់កម្លាំងពលកម្មកាន់តែ ប្រមូលផ្តុំនៅតាមខេត្តជាប់ព្រំដែន ខណៈការបង្កើតការងារថ្មីនៅតែ បន្តប្រមូលផ្តុំនៅតាមទីក្រុង និងបណ្តាខេត្តនៅជុំវិញទីក្រុង។ ភាពមិន ស៊ីសង្វាក់គ្នាតាមភូមិសាស្ត្រនេះ បានរារាំងដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃការធ្វើស មាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច។ ប្រសិនបើគ្មានការបង្កើតការងារនៅតាមខេត្ត ទាំងអស់នោះទេ កម្មករអាចធ្វើចំណាកស្រុកក្នុងប្រទេស ដើម្បីស្វែងរក ការងារ ឬនៅបន្តគ្មានការងារធ្វើ។ ការបន្តឱ្យខេត្តជាប់ព្រំដែន ជាតំបន់ នាំចេញកម្លាំងពលកម្ម បានបង្កើនភាពងាយរងគ្រោះជារចនាសម្ព័ន្ធ។ ដូច្នេះ កត្តាសំខាន់ត្រូវតែសម្រួលខេត្តទាំងនេះ ឱ្យក្លាយជាតំបន់សេដ្ឋកិច្ច ប្រកបដោយផលិតភាព តាមរយៈបណ្តុះបណ្តាលកែច្នៃកសិ-ឧស្សាហកម្ម កម្មនុសាសធុនស្រាល ការអភិវឌ្ឍតស៊ូការកម្ម និងការធ្វើវិស័យកម្ម

តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស។ ការធ្វើឱ្យមានតុល្យភាពទីតាំងភូមិសាស្ត្រ មិនត្រឹមតែជាអាទិភាពក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែភារកិច្ចជាយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ចរយៈពេលវែងផងដែរ។

៤. ការទទួលយកកម្លាំងពលកម្មក្នុងរយៈពេលមធ្យម អាស្រ័យលើការកែច្នៃកសិ-ឧស្សាហកម្ម វិស័យកម្មសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម និងការធ្វើសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់

ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនៃការកែច្នៃកសិ-ឧស្សាហកម្ម និងសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម បានលេចចេញជាមាតិកាស្នូលសម្រាប់ការបង្កើតការងារ។ សហគមន៍កសិកម្មទំនើប (MACs) បង្ហាញពីគំរូដែលអាចពង្រីកបានដោយរួមបញ្ចូលទាំងការធ្វើកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា ផលិតកម្មបែបសហគមន៍កសិកម្ម និងការគ្រប់គ្រងចម្រុះ។ សហគមន៍កសិកម្មទំនើបដែលបានបង្កើតរួច មានសហគមន៍ប្រមាណជាង១០ បានចូលរួមនៅបណ្តាខេត្តជាច្រើន ដោយពាក់ព័ន្ធនឹងរាប់ពាន់គ្រួសារ និងបង្កើតឱកាសការងារ និងទិន្នផលប្រចាំឆ្នាំ ដ៏គួរឱ្យកត់សម្គាល់។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការពង្រីកសហគមន៍កសិកម្មទំនើបជួបឧបសគ្គមួយចំនួនដោយសារការខ្វះហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ កំហិតហិរញ្ញប្បទាន បញ្ហាប្រឈមផ្នែកអនុលោមភាពតាមស្តង់ដារ និងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ដែលបែកខ្ញែក។ ការកំណត់រចនាសម្ព័ន្ធផលិតកម្មក្នុងតំបន់ ជាពិសេសសក្តានុពលនៃយុទ្ធសាស្ត្ររៀនសូត្រណាម+១ អាចបង្កើតឱកាសថ្មីសម្រាប់ខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់កសិកម្មបាន។ បន្ថែមលើនេះ ប្រទេសកម្ពុជាអាចធ្វើជាចំណុចភ្ជាប់នៃខ្សែច្រវាក់ផលិតកម្មក្នុងតំបន់ តាមរយៈការធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងផ្នែកបង្កើនអេឡិចត្រូនិចតូចៗ ខ្សែច្រវាក់តម្លៃសម្លៀកបំពាក់ការកែច្នៃកសិ-ឧស្សាហកម្ម និងបណ្តាញភស្តុភារកម្ម។ ការធ្វើពិពិធកម្មខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់នៅក្នុងតំបន់ឱ្យបានច្រើន នឹងជួយកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការរើសអើងលើប្រទេសតែមួយ ខណៈអាចជួយគាំទ្រដល់កំណើនផលិតផលក្នុងស្រុកសរុបក្នុងរយៈពេលមធ្យម។

៥. អភិបាលកិច្ចទន់ខ្សោយ និងកង្វះទិន្នន័យ ធ្វើឱ្យប្រសិទ្ធភាពគោលនយោបាយថយចុះ

ទោះបីជាមានការផ្តល់សេវាជាច្រើនក៏ដោយ ប្រព័ន្ធទិន្នន័យដែលបែកខ្ញែក និងកង្វះការសម្របសម្រួលបានធ្វើឱ្យប្រសិទ្ធភាពគោលនយោបាយថយចុះ។ កង្វះមូលដ្ឋានទិន្នន័យពលករចំណូលស្រុកវិញដែលត្រឹមត្រូវ និងទាន់ពេលវេលា រារាំងដល់ការកំណត់គោលដៅការត្រួតពិនិត្យ និងការតាមដានជំនួយគាំទ្រ។ ជំនាញដែលពលករចំណូលស្រុកទទួលបានពីបរទេស នៅតែមិនមានការបញ្ជាក់វិញ្ញាបនបត្រ ដែលកំហិតដល់ផលិតភាព និងការទទួលបានប្រាក់ឈ្នួលសមរម្យ។ កង្វះការយល់ដឹងខាងហិរញ្ញវត្ថុ ជាកត្តារារាំងបន្ថែមទៀតដល់សហគ្រិនភាព និងភាពធន់របស់គ្រួសារ។ លើសពីនេះ ការសម្របសម្រួលរវាងក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងរវាងអាជ្ញាធរជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ នៅពុំទាន់មានភាពប្រទាក់ក្រឡាគ្នា។ ដូច្នេះ ការធ្វើសមាហរណកម្មកម្លាំងពលកម្មឡើងវិញ តម្រូវឱ្យមានកំណែទម្រង់អភិបាលកិច្ចជាប្រព័ន្ធ ដូចជាការបង្កើតថ្នាលចុះបញ្ជីឌីជីថលរួម យន្តការសម្របសម្រួលអន្តរក្រសួង និងក្របខ័ណ្ឌត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តដែលអាចរាយការណ៍តុល្យភាពការងារ ការមានប្រាក់ចំណូលឡើងវិញ និងការអភិវឌ្ឍសហគ្រាស ដោយមិនត្រឹមតែជាតួលេខការងារដែលពលករទទួលបាននោះទេ។

ទិសដៅគោលនយោបាយអាទិភាព

សន្និសីទពិគ្រោះយោបល់ បានមូលមតិគ្នាលើអាទិភាពគោលនយោបាយយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន ៤ ចំណុច។

១. ពង្រឹងការស្របយកកម្លាំងពលកម្ម តាមរយៈការកែច្នៃវិស័យដែលផ្តោតលើផលិតភាពការងារ

ដំណាក់កាលបន្ទាប់ ទិសដៅគោលនយោបាយត្រូវផ្លាស់ប្តូរពីការផ្តល់ការងារធ្វើ ឆ្ពោះទៅកាន់ការបង្កើនផលិតភាពការងារ។ ការពង្រីកការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្រទទួលស្គាល់ការសិក្សាពីមុន (RPL) អាចបញ្ជាក់ពីជំនាញដែលពលករទទួលបានពីបរទេសជាផ្លូវការ និងកាត់បន្ថយការបន្ទាក់បន្ទែតវិជ្ជាជីវៈរបស់ពួកគេ។ កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសនិងវិជ្ជាជីវៈ ត្រូវធ្វើឱ្យសមស្របនឹងបណ្តុះបណ្តាលសេដ្ឋកិច្ចនៅតាមបណ្តាខេត្តជាប់ព្រំដែន ដូចជាការកែច្នៃកសិ-ឧស្សាហកម្ម សំណង់ កម្មនុសាសន៍ស្រាល និងភស្តុភារកម្ម។ ដើម្បីកែលម្អការផ្ទេរជំនាញ និងទីផ្សារការងារ កត្តាសំខាន់គឺការផ្តល់សេវាកម្មការងារពីដើមដល់ចប់ដែលភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាងនិយោជក កម្មករ និងស្ថាប័នបណ្តុះបណ្តាលនានា។ យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញ ត្រូវរឹងមាំលើវិនិយោគក្នុងតំបន់ ជាពិសេសការធ្វើសមាហរណកម្មខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់តាមរយៈយុទ្ធសាស្ត្ររៀនសូត្រណាម+១ ជាជាងការឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការកម្លាំងពលកម្មក្នុងរយៈពេលខ្លី។ គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍ជំនាញដែលផ្តោតលើបណ្តុះបណ្តាលសេដ្ឋកិច្ច ហើយមានទស្សនវិស័យទៅមុខ និងបង្កើនសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែង និងកំណើនប្រាក់ឈ្នួលរបស់ពលករ។

២. ប្រែក្លាយខេត្តជាប់ព្រំដែន ទៅជាក្រុងម៉ាស៊ីនថ្មីនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងជាថាមពលនៃតំបន់

ខេត្តជាប់ព្រំដែន គួរតែប្រែក្លាយទៅជាក្រុងម៉ាស៊ីនថ្មីនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងការធ្វើសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់ ជាជាងចាត់ទុកខេត្តទាំងនោះ គ្រាន់តែជាតំបន់មិនសូវសំខាន់ ឬតំបន់មានពលករចំណាក់ស្រុកច្រើន។ វិបត្តិពីការត្រលប់មកប្រទេសវិញយ៉ាងគំហុកបានបង្ហាញពីអតុល្យភាពខាងរចនាសម្ព័ន្ធ ប៉ុន្តែក៏បានបង្កើតកាលានុវត្តភាពដើម្បីផ្លាស់ប្តូរឆ្ពោះទៅរកកម្លាំងពលកម្មដែលកាន់តែមានតុល្យភាពរវាងទីក្រុងនិងខេត្តជាប់ព្រំដែន។ ដោយសារមានទីតាំងស្ថិតនៅតាមបណ្តោយច្រករបៀងឆ្លងដែនសំខាន់ៗ ខេត្តទាំងនេះមានសារៈប្រយោជន៍យុទ្ធសាស្ត្រ ព្រោះជាតំបន់នៅជិតនឹងមជ្ឈមណ្ឌលផលិតកម្មក្នុងតំបន់ មានការភ្ជាប់បណ្តាញភស្តុភារកម្ម មានកម្លាំងពលកម្មឆ្លងដែនដែលមានបទពិសោធន៍ខាងការងារឧស្សាហកម្ម និងមានសក្តានុពលសម្រាប់ការពង្រីកកសិ-ឧស្សាហកម្ម។ នៅពេលដែលមានពិពិធកម្មខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ក្នុងតំបន់ ជាពិសេសតាមរយៈថាមពលនៃយុទ្ធសាស្ត្ររៀនសូត្រណាម+១ តំបន់ព្រំដែនរបស់កម្ពុជា អាចធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងបណ្តាញកម្មនុសាសន៍ ការកែច្នៃកសិ-ឧស្សាហកម្ម និងភស្តុភារកម្មជាចំណុចភ្ជាប់បំពេញបន្ថែមសម្រាប់វិស័យផលិតកម្ម។ តាមរយៈការអភិវឌ្ឍខេត្តជាប់ព្រំដែនទៅជាច្រករបៀងសេដ្ឋកិច្ច កម្ពុជាអាចដោះស្រាយការធ្វើសមាហរណកម្មកម្លាំងពលកម្ម ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច និងការធ្វើវិស័យផលិតភាពក្នុងពេលដំណាលគ្នា ដោយបង្កើតឱកាសការងារនៅមូលដ្ឋាន ស្របតាមតម្រូវការក្នុងតំបន់។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវការផ្លាស់ប្តូរនេះ កម្ពុជាត្រូវការការវិនិយោគរួមលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការសម្របសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម កំណែទម្រង់តំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ការអភិវឌ្ឍជំនាញ និងការធ្វើវិស័យកម្មសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ដើម្បីធានាថា តំបន់ព្រំដែននឹងវិវត្តទៅជាថ្នាលកំណើនដែលមានសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែង មានភាពធន់ និងប្រកបដោយបរិយាបន្ននៅក្នុងទិដ្ឋភាពសេដ្ឋកិច្ចតំបន់របស់អាស៊ាន។

៣. ពង្រឹងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម និងសមត្ថភាពនរណានុវត្តន៍

សហគ្រាសធុនមីក្រូ តូច និងមធ្យម នៅតែសារៈសំខាន់សម្រាប់ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច ប៉ុន្តែប្រឈមនឹងឧបសគ្គរចនាសម្ព័ន្ធ ដូចជា

វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល និង ស្រាវជ្រាវដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

📍 អគារលេខ ៥៦ ផ្លូវលេខ ៣១៥ ទួលគោក ភ្នំពេញ កម្ពុជា

☎ (៨៥៥-២៣) ៨៨១-៧០១, ៨៨១-៩១៦, ៨៨៣-៦០៣

✉ cdri@cdri.org.kh

🌐 <http://www.cdri.org.kh>

ការចំណាយខ្ពស់ដើម្បីទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន ភាពស្មុគស្មាញនៃបទប្បញ្ញត្តិ ការចាប់យកបច្ចេកវិទ្យាមានកម្រិត និងសមត្ថភាពអនុលោមភាពតាមច្បាប់មានភាពទន់ខ្សោយ។ កំណែទម្រង់គោលនយោបាយគួរតែធ្វើឱ្យការចុះបញ្ជីអាជីវកម្មមានភាពសាមញ្ញ ពង្រីកមជ្ឈមណ្ឌលនរោត្តរ និងពង្រឹងកន្លែងធ្វើតេស្ត និងស្តង់ដារ ដើម្បីកែលម្អគុណភាពផលិតផល និងការមានទីផ្សារ។ យន្តការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន អាចកាត់បន្ថយហានិភ័យវិនិយោគ និងគាំទ្រដល់ការពង្រីកសហគ្រាស។ ការចាប់យកឌីជីថល គឺមានសារៈសំខាន់ជាពិសេសសម្រាប់ការធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងខ្សែច្រវាក់តម្លៃក្នុងតំបន់។ យន្តការគាំទ្រអាជីវកម្មពិសេសសម្រាប់ពលករចំណូលស្រុក ដោយអនុវត្តតាមរយៈមូលនិធិអាជីវកម្មគោលដៅ អាចជំរុញសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនៅតាមមូលដ្ឋាននិងបង្កើតឱកាសការងារតាមរយៈសហគ្រិនភាពដែលមានផលិតភាព។

៤. ពង្រឹងភាពធន់ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និងសង្គម

ការជាប់បំណុលគ្រួសារខ្ពស់ បង្កហានិភ័យទាំងពីរភាពរស់នៅ និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូហិរញ្ញវត្ថុ។ ដូច្នេះគោលនយោបាយធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច គួរតែបញ្ចូលយន្តការគាំពារផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។ ដើម្បីជួយឱ្យគ្រួសារងាយរងហានិភ័យមានស្ថិរភាព រាជរដ្ឋាភិបាលត្រូវពង្រីកវិសាលភាពគ្របដណ្តប់នៃប្រព័ន្ធគាំពារសង្គម ដូចជា ការចុះឈ្មោះប័ណ្ណសមធម៌ និងបេឡាជាតិសន្តិសុខសង្គម (ប.ស.ស.) ជាដើម។ កម្មវិធីបន្តបន្ទាប់បំណុល ឬការរៀបចំធនធានទានឡើងវិញ ត្រូវមានភ្ជាប់នឹងលក្ខខណ្ឌចូលធ្វើការងារ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការខកខានមិនសងបំណុល និងដើម្បីរក្សាបាននូវស្ថិរភាពវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ។ កម្មវិធីបង្រៀនចំណេះដឹងហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាការចាំបាច់ ដើម្បីពង្រឹងឥរិយាបថសន្សំ និងចីរភាពសហគ្រាស។ កំរិតកិច្ចគាំពារសង្គមដើម្បីបញ្ចប់ភាពក្រីក្រ ត្រូវបានឡើងដោយការបញ្ចូលគ្នារវាងការបណ្តុះបណ្តាល ការប្រឹក្សាណែនាំ ការទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន និងការតភ្ជាប់បណ្តាញទីផ្សារ។ ការបញ្ចូលគ្នានេះអាចផ្តល់នូវមាតិកាមានរចនាសម្ព័ន្ធមួយ ដែលនាំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋផ្លាស់ពីភាពងាយរងហានិភ័យ ទៅជាការពឹងផ្អែកលើខ្លួនឯង សំដៅជំរុញលទ្ធផលនៃការធ្វើសមាហរណកម្មប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុងរយៈពេលវែង។

មាតិកាអនុវត្តន៍ និងការសម្របសម្រួលស្ថាប័ន

ប្រសិទ្ធភាពនៃការធ្វើសមាហរណកម្ម អាស្រ័យលើការសម្របសម្រួលស្ថាប័នរឹងមាំ និងប្រព័ន្ធផ្តល់សេវារួម។ តាមរយៈវេទិកាចុះឈ្មោះ និងត្រួតពិនិត្យឌីជីថលរួមមួយ យើងអាចតាមដានប្រជាពលរដ្ឋចំណាក់ស្រុក ចាប់តាំងពីពេលដែលពួកគេចូលមកដល់ប្រទេសវិញ រហូតដល់ការចូលធ្វើការងារ ការបណ្តុះបណ្តាល ការអភិវឌ្ឍសហគ្រាស និងការចុះបញ្ជីកិច្ចការគាំពារសង្គម។ ប្រព័ន្ធឌីជីថលនេះនឹងធ្វើឱ្យការកំណត់គោលដៅមានប្រសិទ្ធភាព ជួយកាត់បន្ថយភាពស្មុនស្មាញនៃប្រជាពលរដ្ឋ និងអាចរាស់វែងលទ្ធផល លើសពីចំនួនការងារដែលផ្តល់ជូនពួកគេដោយផ្តោតសំខាន់លើគុណភាពការងារ និងការមានប្រាក់ចំណូលឡើងវិញ។ ការតម្រឹមគោលនយោបាយឱ្យមានលក្ខណៈប្រទាក់ក្រឡាគ្នានៅក្នុងវិស័យកម្លាំងពលកម្ម កសិកម្ម ឧស្សាហកម្ម ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងហិរញ្ញវត្ថុ គឺមានសារៈសំខាន់ ជាពិសេសសម្រាប់ច្រករៀងសេដ្ឋកិច្ចនៅតាមខេត្តជាប់ព្រំដែន។ យន្តការប្រតិបត្តិការនានា ត្រូវធ្វើឱ្យមាន

លក្ខណៈផ្លូវការ ដូចជា ផ្ទាំងគ្រប់គ្រងព័ត៌មានពលករចំណូលស្រុករួមការសម្របសម្រួលការវិនិយោគលើច្រករៀងសេដ្ឋកិច្ច និងការសម្របសម្រួលអន្តរក្រសួងដែលមានរចនាសម្ព័ន្ធ។ ការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច ត្រូវតែចាត់ទុកថាជាអាទិភាពជាតិឆ្លងកាត់គ្នាដោយមានគោលដៅ និងក្របខ័ណ្ឌត្រួតពិនិត្យរួមគ្នា។

ឆ្ពោះទៅរកភាពជាដៃគូ និងជំហានបន្ទាប់

កិច្ចសហការពហុភាគីប្រកបដោយចីរភាព គឺមានសារៈសំខាន់ណាស់ ក្នុងការប្រែក្លាយលទ្ធផលនៃសន្និសីទពិគ្រោះយោបល់ទៅជាលទ្ធផលជាក់ស្តែង។ ការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចជាដំណាក់កាលនិងផែនទីបង្ហាញផ្លូវសេដ្ឋកិច្ចព្រំដែន ត្រូវមានផែនការសកម្មសម្រាប់រយៈពេលខ្លី និងមធ្យម ដែលស្របគ្នាទៅនឹងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ។ ការតាមដាននិន្នាការផ្លាស់ប្តូរផលិតកម្មក្នុងតំបន់ ជាពិសេសក្នុងក្របខ័ណ្ឌថាមន្តនៃយុទ្ធសាស្ត្ររៀនណាម+១ នឹងជួយពង្រឹងជំហានរបស់កម្ពុជាឱ្យដើរតួជាតួអង្គសំខាន់នៅក្នុងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ដែលកំពុងវិវត្ត។ កម្មវិធីសាកល្បងនៅតំបន់ជាក់លាក់ណាមួយ ក្នុងខេត្តជាប់ព្រំដែនដែលបានជ្រើសរើស អាចរួមបញ្ចូលការពង្រីកការកែច្នៃកសិ-ឧស្សាហកម្ម ការធ្វើវិស័យកម្មសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម វិញ្ញាបនបត្រជំនាញ និងកិច្ចគាំពារសង្គមជាគោលដៅ។ យន្តការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន គួរផ្តោតលើការដោះស្រាយបំណុលគ្រួសារ ព្រមទាំងគាំទ្រដល់ការវិនិយោគប្រកបដោយផលិតភាព។ ការចូលរួមខ្លាំងក្លាពីវិស័យឯកជន ជាពិសេសក្នុងការបន្តវិវឌ្ឍរាងជំនាញ និងតម្រូវការទីផ្សារការងារ និងការអភិវឌ្ឍអ្នកផ្គត់ផ្គង់ការងារ គឺមានសារៈសំខាន់ក្នុងការធានាថា ការធ្វើសមាហរណកម្មឡើងវិញ បានរួមចំណែកដល់សមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងនិងការធ្វើបរិវត្តកម្មរចនាសម្ព័ន្ធរយៈពេលវែង។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ការឆ្លើយតបរបស់កម្ពុជា ចំពោះផលប៉ះពាល់ពីការវិលត្រលប់មកវិញយ៉ាងគំហុករបស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរួមគ្នារបស់ស្ថាប័ន និងក្នុងអង្គពាក់ព័ន្ធ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការធ្វើសមាហរណកម្មកម្លាំងពលកម្មប្រកបដោយចីរភាពទាមទារឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរ ឱ្យលើសពីការស្រូបយកកម្លាំងពលកម្មរយៈពេលខ្លី ឆ្ពោះទៅរកការធ្វើបរិវត្តកម្មរចនាសម្ព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចទាំងមូល។ កម្ពុជាត្រូវប្តូរទៅផ្តោតសំខាន់លើការបង្កើនផលិតភាព ការអភិវឌ្ឍសហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ការពង្រីកការកែច្នៃកសិ-ឧស្សាហកម្មនិងការធ្វើសមាហរណកម្មទៅក្នុងខ្សែច្រវាក់ផ្គត់ផ្គង់ក្នុងតំបន់។ ខេត្តជាប់ព្រំដែនត្រូវប្រែក្លាយជាក្បាលម៉ាស៊ីនថ្មីនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ការអភិវឌ្ឍជំនាញ និងអភិបាលកិច្ចដែលមានការសម្របសម្រួល។ ការធ្វើសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច មិនត្រឹមតែជាបញ្ហារវាងការងារ និងទីផ្សារការងារប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវាក៏ជាឱកាសយុទ្ធសាស្ត្រមួយសម្រាប់ធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច និងពង្រឹងភាពធន់ផងដែរ។ តាមរយៈការតម្រឹមការមានការងារឡើងវិញជាមួយនឹងភាពប្រកួតប្រជែងរយៈពេលវែងឡើងវិញ និងកំណើនប្រកបដោយបរិយាបន្ន កម្ពុជាអាចប្រែក្លាយពីវិបត្តិក្រោយផ្ទះ ទៅជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព និងការធ្វើសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់។